

Sammenhæng anerkendende om, at en politisk Højremand kunde være en i kommunal Henseende meget frisindet Mand. Gud bevares vel, saadanne kunne findes, ligesom der kan findes politiske Venstremænd, der ere ganske overordentlig reaktionære i kommunal Henseende, og det skulde slet ikke undre mig, om adskillige Gaardmænd, der politisk have været Venstre, mere og mere ville vise sig overordentlig konservative i kommunal Henseende, saa at man ikke kan pege paa Gaardmandsstanden, der dog politisk har fulgt Venstre, og deri se en Garanti for, at den i kommunal Henseende i de kommende Aar under andre Tidsomstændigheder vil være lige saa kommunalt frisindet og fremskridtsvenlig. Det er ingenlunde sikkert. Det er en Følgesætning, der neppe kan drages af de Forudsætninger, som det ærede Medlem i Dag fremdrog.

Det ærede Medlem kom saa ind paa de Tal, jeg har fremdraget, og mente, at de ikke havde det allerringeste med de virkelige Forhold at gøre. Han sagde blandt andet, at naar Skellet slettes, staa jo alle med lige Ret, og saa vil der indtræde helt andre Forhold end nu. Men Ulykken er netop, at Skellet ikke slettes, at dette Forlig ikke følger det ærede Medlems stolte Ord, at Skellet skal slettes, ikke flyttes. Skellet bliver staaende og vil gøre sine store Ulykker. Men for øvrigt, selv om alle Valgretsskel slettes, blive de sociale og økonomiske Skel staaende. De komme ikke derfor ud af Verden. Jeg tror, jeg har lige saa god Forstaaelse af Forholdene rundt omkring i Landet som det ærede Medlem i saa Henseende, men det beror for øvrigt ikke paa, hvordan Forstaaelsen er hos det ærede Medlem eller hos mig, det, det kommer an paa, er, hvad er demokratisk? Det ærede Medlem havde en Mængde Undskyldninger og sagde: Som Forholdene nu ere, som Gaardmandsstanden nu tænker, som Forholdene ville forme sig, vil det hele gaa ganske let og glat, der vil ingen Gnidningsmodstand blive osv. osv. Ganske det samme sagde Ophavsmændene til Forfatningen af 1866. De sagde: I Virkeligheden have de store og smaa Bønder fælles Interesser, og det vil vise sig, at der vil ingen Friktion, ingen Gnidningsmodstand blive mellem Folketing og Landsting. Saaledes talte man, og en Del Venstremænd godkendte desværre denne Betragtning og gik ind paa Forfatningsforliget i 1866. Men hvad fulgte saa? En Menneskealders Forfatningskampe! Al den Tale om de

store og de smaa Bønders Fællesinteresser viste sig at gælde til Wandsbeck. Det var en Fejl, at man i 1866 gav den privilegerede Valgret den Stilling, den fik. Det er en demokratisk skæbnesvanger Fejl, at man nu ved dette Forlig giver den privilegerede Valgret den Stilling, den nu faar, ikke med $\frac{1}{3}$ af Amdsraadet, men saaledes, at den vil faa Hovedindflydelsen i Amdsraadet. Det, det kommer an paa, er, hvor demokratisk det er, og Forligsforlaget er af den Art, at det aabner Adgang for et Mindretal blandt Vælgerne til at blive Flertal i Amdsraadene. Det er udemokratisk, det er en Ordning, vi fra vor Side maa bekæmpe til det sidste.

Det ærede Medlem for Løvel sagde i Gaar i et livligt Replikskifte, der fandt Sted her i Salen, og vendt til mig, at hvis Forholdet blev saa utaaeligt, at 18 Sognevalgmænd kunde overstemme 82 Sognevalgmænd ved Hjælp af de 50 privilegerede, var der ganske vist gaaet Betændelse i Blindtarmen, den maatte da opereres bort. Men saa fejlede det ikke, at der ogsaa vilde være Flertal her i denne Sal for en saadan Bortoperation. Men det er ingenlunde nok, at der er Flertal her i denne Sal for en saadan Operation. Det kommer an paa, om der ogsaa er Flertal oppe i den anden Sal derfor, og det er der ikke den mindste Sandsynlighed for, navnlig ikke, fordi Flertallet ved dette Forligsforslag styrker den privilegerede Valgret som en Samfundsinstitution og dermed ogsaa styrker Landstingets Stilling i hele vort Forfatningsliv. Men det glædede mig for øvrigt, at det ærede Medlem dog erkendte Muligheden af, at det kunde stille sig saadan i Fremtiden, at 18 Valgmænd kunde overstemme 82. Det glædede mig, thi hidtil have Venstrereformpartiets Talere og dets Presse ikke villet anerkende en saadan Mulighed. Nu anerkender det ærede Medlem det. Men saa vil jeg gerne gøre et Spørgsmaal til det ærede Medlem, der er stærkt optaget af Ministerkonference, men som jeg vil bede om at høre efter dette. Man behøver ikke at høre efter alt, hvad jeg siger, langt fra. Men her er et enkelt Punkt, hvor jeg vil bede det ærede Medlem om at høre efter: Naar det er saadan, at en Operation bør foretages — efter det ærede Medlems Mening vil den være let, efter min Mening meget vanskelig —, naar der staaar 18 mod 82, bør saa ikke den samme Operation foretages, hvis der staaar 20 mod 80, hvis der staaar 25 mod 75 eller 30 mod 70 eller 40 mod 60? I alle Tilfælde betyder det, at